

SESTRE IN BRATJE

Kot otrok sem bil neskončno osamljen. Edinec v najetem spodnjem nadstropju meščanske hiše v elitnem delu Ljubljane. Okoli mene sami starci in starke. Vsaj tako sem to dojemal takrat. V vrtec me niso vpisali in iz male šole me je oče izpisal po enem tednu. Domnevno zaradi uši, ki si jih je gladko izmislil, da bi lahko dokazoval svoj prav. Še zdaj ne vem, če je bilo to takrat sploh zakonito. Vem pa, da je to nekako dosegel. Mogoče z grožnjami in trmo. Vsekakor nisem hodil v malo šolo. Doma so mi bile v tolažbo lego kocke in domišljijski svet, ki sem si ga z njimi pričaral. Potem je prišel dan, ko sem šel prvič v šolo. Pospremil me je sosed Sebastjan, leto dni starejši fant, ki je sicer živel v hiši poleg naše, vendar se nisva družila. Najini starši so verjetno mislili, da se bova, pa so se motili. Prvo leto sva vsak dan hlačala proti šoli, govorila malo ali nič in se ob vhodu ločila. On je šel v drugi razred in jaz v prvega. Kmalu tudi hodila nisva skupaj, vsaj ne namerno, saj sem že poznal pot in na tej poti sta bila samo dva prehoda za pešce, eden zgolj z zebro in drugi s semaforjem. Takrat se nihče ni vznemirjal glede tega, če sedemletniki pač sami hodijo v šolo. Prijateljev nisme imel in v šoli mi je bilo vse čudno. Peli so meni neznane pesmice in igrali meni neznane igre za več otrok. Neko gnilo jajce in skrivanje in lovljenje. Lego kock v šoli ni bilo.

V drugem razredu smo dobili fanta iz neke druge šole. Še zdaj se spomnim njegovega prvega dne, ko je v solzah in s sklonjeno glavo stal poleg učiteljice, ko ga je predstavljala. Na njegovo smolo je bil na videz, tako na hitro, malo podoben nekemu povsem drugemu dečku z Downovim sindromom, ki smo ga lepo poprej poskusno imeli v razredu. Tisti poskus se ni obnesel, saj nas je pretepal, lasal in nam lomil barvice. Hitro je šel. In tako zdaj, v drugem razredu, pred nami stoji Matjaž in pol mojega razreda v grozi šepeta: »To je spet on, to je on!« Pa seveda ni bilo, vendar je bila škoda narejena. Nihče ga ni maral. Izkazalo se je, da Matjaž živi zgolj dobrega pol kilometra od mene in da sem dobil

prvega prijatelja. Tudi on je bil edinec. In tudi on je bil redkobeseden, kar mi je bilo dobro. Sploh nisem vedel, o čem se pogovarjajo otroci. Potem sva kako leto kasneje odkrila nogomet, ki se ga na travniku ob Matjaževi hiši dalo čisto spodobno igrati ena na ena. Navijala sva za Jugoslavijo, ki se je uvrstila na Svetovno prvenstvo v Španiji. Roko na srce sva navijala tudi za vse druge. Drla sva »Zicooooo, Robson, Litbarskiiii in goool!« Najine reprezentance so bile mednarodne, čeprav sta med leskovimi šibami stala samo dva desetletnika. To so bile počitnice. Od septembra dalje pa Matjaž vsak dan prišel do moje hiše, pozvonil in počakal name. Domov sva šla tudi skupaj. Nekega dne je voznik spregledal rdečo luč na tistem semaforiziranem prehodu za pešce. Po nekem nagibu mi je zastal korak, Matjažu pa ne. Zbil ga ni hudo, na srečo. Nekaj solz in odrgnin, sem se pa prestrašil za svojega tihega prijatelja, ki je znal biti glasen le na najinem igrišču. V višjih razredih sva se odtujila, še zdaj ne vem kako in kdaj. Leta kasneje me je prizadelo, ko sem se izvedel, da je šel vse do heroina. Pa preživel, da zdaj živi v domovini Zica in mu gre baje dobro. Želim mu lepo življenje.

V četrtem razredu se mi je zgodilo nekaj dramatičnega. Oče, ki je bil ponosen na svoje svetovljanstvo in znanje jezikov, me je vpisal na nemščino. Jezik sem sovražil in hodil le eno leto. Edini v mešani skupini iz mojega razreda pa je bil Damjan in po spletu naključja sva se eno leto videvala več, sedela v isti klopi in ponavljala »die, der, das«. Damjan me je nekega dne povabil k sebi in mi posodil eno izmed plošč svojega velikega brata, ki je že takrat poslušal pravo glasbo. Tako sem spoznal neke nore Avstralce, ki so imeli bend AC/DC. Doma nismo imeli takšnih plošč, temveč Avsenike, italijanske opere, Ljubko Dimitrovsko, Šerfezija in serijo Opatijskih festivalov. Imel sem dve kaseti ABBE, samo tisto je bilo nekaj drugega. Nisem razumel dobro angleško, zato mi naslov Dirty deeds done dirt cheap ni pomenil nič. Je pa kvalitetno grmelo iz zvočnikov. Naslednji dan sem Damjanu vrnil ploščo in si šel kupiti svojo v Elektrotehno pri Nami. Še zdaj sumim samega sebe, da sem prodajalcu rekel »ace-strela-dece, prosim«, še bolj verjetno pa je to zgolj lažen sladek spomin, ki nam ga nagruntajo možgani. Z Damjanom sva si bila blizu le tisto leto, kupil sem še dve plošči iste skupine, me je pa moj prijatelj okužil s takšno godbo. Do danes. Hvaležen sem mu za to. Pred leti je žal nekje v daljni deželi storil samomor, ko ni več mogel živeti z demoni svoje duše. Upam, da mu je kje lažje, temu divjemu rokerju moje mladosti.

Na srečo se je v moji osamljenosti takrat nekje pojavil Tomaž, ki mi je rešil življenje do konca kalvarije na Majdi Vrhovnik. Ni bil iz centra mesta, ampak iz primestja, kjer so moji starši imeli tako imenovani vikend. In tam smo bili pogosto. Tomaž pa je bil nabrit sošolec in dobra duša. Odličen nogometaš in zapeljivec. Z dekletimi se je obnašal drzno in govoril veliko. Jaz sem dobil vedno potne roke, ko je nanoslo na kaj takega. V šoli v naravi sva si izbrala sosednji postelji in ko je učiteljica ugasnila luč v veliki sobi stare vile v Savudriji, me je Tomaž treščil z blazino. Spet nisem nič razumel. Razložil mi je, da se z starejšim bratom vsak večer takole treskata z blazinami, drugače ne moreta zaspiti. In takrat mi je postalo jasno, da je zelo dobro imeti brata, s katerim se lahko zvečer za hec mlatiš z blazinami in ne misliš nič slabega. Samo brata pač nisem imel, še manj sestre. Tomaž je ostal dober prijatelj do konca osnovne šole, skupaj sva kadila prve cigarete, ki so nam jih takrat v trafiki mirne duše prodali. S kolesi sva šla za Savo in tam puhala. No, tudi to mi je ostalo do danes, pa mi je kar v redu. Skupaj

sva igrala roket za razredno ekipo in preživljala lepa poletja. Lepo je imeti prijatelja, če že brata ali sestre nimaš. Učiteljica tehnike naju v trenutku slabosti poslala na regionalno tekmovanje iz Fischer tehnike, ki je pri pouku nismo uporabljali. Baje je upala, da se bova že znašla. Dan prej sva dobila škatle tega čudesa za domov in pri Tomažu v sobi, ko brata ni bilo doma, nekaj trenirala. Naslednji dan sva začudena opazovala, kako najini vrstniki sestavljajo vitle, robote in tekoče trakove. Od možnih 100 točk sva jih osvojila 5 in bila gladko zadnja. V imenu naše elitne šole. Tega na koncu leta niso posebej omenjali. Skupaj sva gledala tisto legendarno košarkarsko tekmo med Jugoslavijo in ZSSR, ko smo vodili za 9 točk manj kot minuto do konca. Žogo so dali takrat mlademu in nerodnemu Divcu, ki jo izgubil. Potem smo dobili prvo trojko in še dve. Po podaljških pa izgubili. Tisto noč sem lahko prespal pri Tomažu, v postelji brata študenta, ki je bil nekje s punco. Veste, celo noč nisva spala in ponavljala v temo: »štirideset sekund in 9 pik! Ne morem verjet! Pa smo usjali!« Mislil sem, da bo šel Tomaž na bežigrjko, vendar je sledil družinski tradiciji očeta in starejšega brata in šel na strojno. Eno leto sva se še videvala, potem pa nič več. Poti so se ločile.

Sva pa najino prijateljstvo zadnje poletje lepo zaključila. Starejši brat, že študent strojništva, je bil res v redu model. Oba naju, junca stara petnajst let, si je upal vzeti na morje v sindikalni apartma. Jamčil je za naju pred starši in nama dal mir, saj se je učil za izpit iz nekkih čudnih strojnih elementov. Na morju sva spoznala leto dni starejšega Marka in naša trojka je bila pripravljena za pohod. Tokrat za pohod na dekleta. V bližnjem kampu, kjer je vsak večer igral bend, smo izvovali tri punce, ki so bile v prikolicah z materjo od ene. Bila je dobitna kombinacija. Tri in tri. Dva tedna smo snovali načrte, zvečer za mizo žulili vodene točene pire, skrivaj oprezali za tremi Velenjčankami. Priznam, da sem bil daleč najbolj plašen od trojke, Marko je bil tako ali tako najstarejši, Tomaž pa hitrega jezika in z izkušnjami. Precej se je že mečkal s sošolkami. Poznali smo že cel repertoar benda, ki je imel runde za vse. Od dalmatinskih za starčke, ki so šli zgodaj spat, preko nekaj živahnih štiklov za razposajene in zadnje runde stiskancev. Ni bilo pogojev, da bi šli na plesišče, zgolj sanjarili smo o tem, da bi se v rundi sentišev pritiskali ob zagorele šaleške punce. Saj čez dan smo z njimi že kako rekli, zvečer pa smo bili bolj tiho in kovali načrte. Ko je bend začel Knockin' on heaven's door smo vedeli, da je še enega večera konec, ker je to bil vedno zadnji komad. V pavzah tega hita, ko je zborček tiho žebral »knock, knock, knockin' ...«, je pevec, lokalni hrvaški matador, lahko predstavil člane svoje jadne zasedbe, pozdravil goste v treh jezikih, in vse povabil naslednji večer ponovno na teraso. Na isto porcijo istih komadov v istem zaporedju. Zavistno smo pa opazovali, kako so glasbeniki vsak večer proti bližnjemu hotelu odpeljali drugo skupinico vznemirjenih Nemk, Italijank ali Angležinj. Mi pa smo počasi odpeščili proti apartmaju in se pridušali, da naslednji večer zberemo pogum in povabimo tri lepotice k naši mizi. Potem pa bo, kar bo! Prišel je naš predzadnji večer in mi smo bili pripravljene na vse ali nič. Nič je prišel v podobi skupine štajerskih motoristov, ki so se ravno tisti dan zašotorili v kampu, parkirali svoje kroske vsem na obeh in še isti dan zašarmirali naše punce ter z njimi plesali in še kaj. Marko, Tomaž in jaz smo sedeli ob svojih vodenih točenih pirih, kuhali jezo na prekleto Štajerce z motorji in sklenili, da se zadnji dan napijemo do konca in v alkoholu utopimo nedoživete poletne romance. Tako smo tudi storili. V hotelskem baru smo naročili dve steklenici sladkega

muškata in vse polizali. Od polnoči do štirih zjutraj sem sedel pobruhan na školjki zaklenjenega wcja, Tomaž in Marko pa sta me prepričevala, da naj že vendar odpahnem tisti zatič, da me bosta nekako zvlekla do našega bivališča. To sta tudi storila, ko se je svet za sekundo nehal divje vrteti in sem sploh videl kljuko. Tak prijatelj je bil Tomaž in njegov brat nam ni težil, čeprav je dobro vedel, kaj počnemo. Od takrat nisem nikoli več pil sladkega vina in če mi kdo omeni sladki muškat, se mi prikaže pred očmi zanikrn hotelski bar na sredi Istre ter poscan in pobruhan wc. Tomaža sem zadnjič videl na tekaškem tekmovanju. Fajn je dec, samo nekaj let smo vsi pridobili. Res mu želim, da mu bo dobro na svetu, ker je v osnovni šoli rešil življenje osamljenemu in zamorjenemu fantu. In zato, ker me je prepričal, da sem se postrigel na Limahla. In ker sem z njim gledal Live Aid, ker je imel televizor, naš je bil pa že leta pokvarjen.

Bežigrad je bila druga scena. Odločil sem se, da moram nekaj narediti za svoje socialno življenje in zelo kmalu spletel prijateljstva. Kajetan je živel blizu mene in je imel sestro. Imela sva dolge pogovore o življenju, veselju in sploh vsem. Rok in Jure pa sta bila guruja temne glasbe in črnih oblačil. Prvi je imel tri brate in doma totaln kaos. Drugi je imel sestro. Jaz sem bil še vedno edinec. Bila so lepa štiri leta. Prvi jointi in litrce rdečega za Cankarjevim domom. Dva deci radenske v kavarni Union in vino iz vrečke, ko smo skrivaj opazovali ljubljanske ikone alter scene za sosednjimi mizami. Preveč je bilo anekdot za ta kratek zapis, bili so lepi časi. Darja si je delila stanovanje blizu šole s starejšo sestro, ker so bili starši ločeni in odsotni. Tam smo pogosto taborili, spoznali MTV in spoznali tesno prijateljstvo. In lepo je bilo poznati Barbaro, ki je rojena na isti dan kot jaz. Pa če me ubijete ne vem, ali je imela kakega brata ali sestro. Sem pa skoraj siguren, da je nekaj imela. Ker so imeli vsi. No, ne čisto vsi. Zaradi Darje sem spoznal svojo pravo res pravo ljubezen. Živela je čisto sama, stara 16 let. O očetu ne vem nič, mama pa je bila večinoma v psihiatrični bolnici. Vame je bila zaljubljena tri tedne in potem me je pustila. Žalost in osamljenost sem tolažil z veselimi vižami benda Smiths. Njihova plošča Queen is dead je šla tudi po dvajsetkrat na gramofon. Seveda je to danes vse malo smešno. Sem pa iskreno hvaležen vsem, ki so se pojavili od nekje in bili moji prijatelji za nek čas. Potem smo šli svojo pot. Tako je bilo tudi na faksu in še kasneje. Kakorkoli obrnem, mnogi prijatelji gredo. Bratov in sestra nimam, da bi ostali. Šele zdaj se zavedam, kako sem jih celo življenje pogrešal. Zato sem si izmislil trik, da si pridobivam svoje brate in sestre med ljudmi, ki mi prekrizajo pot in pustijo močno sled. Pravzaprav to zgodbo pišem o njih in za njih. To je njihova zgodba.

Vse skupaj se je začelo na internetu, na pred leti zelo obiskanem forumu, kjer smo se udobno skriti za avatarji dobivali osamljenci raznih sort z ADSL internetom. Včasih so bile nespečne noči, kjer smo pisali neumnosti, se kregali, se zapeljevali in napadali. Bila je skupnost čudakov, kjer sem prvič spoznal, da je takšnih po deželi kar nekaj. In ker nam ničesar ni bilo dovolj, razen dolgčasa, smo naredili cela družinska drevesa nas, si izmišljali očete in matere, sestre in brate ter se celo virtualno poročali. Za hec. Tudi to je bilo kmalu premalo in želja po srečanju v živo je bila prevelika. Radovednost nas je žgala. Pa smo začeli tudi skupaj žurati. Iz tega obdobja mi je do dane ostalo kar nekaj čudovitih ljudi, ki v resnici niso tako čudni. So pametni, sočutni in še vedno zabavni. Tako sem spoznal tudi svojo prvo sestro. Res je, najprej sva bila virtualno sorojenca, delila sva ljubezen do

morja in potapljanja, vendar sva ugotovila, da se tudi v resnici dobro razumeva. Moja sestra živi v Celju in dandanes se redko vidiva, ker pač življenje. Ko mi je bilo najtežje v življenju, ko se dosegel dno, je bila ona tista, ki je brez vprašanj pomagala. To naredi modra sestra, ki iz dreka pomaga izvleči malo ihtavega brata. In tudi zdaj, ko se vidiva po dolgem času, je vedno tako, kot da sva se videla včeraj. Moja prva sestra je po srcu dober človek, iskrena, poštena in neposredna. Naj bo življenje še naprej milostno z njo, ker si to zasluži.

Drugo sestro sem spoznal v Daktariju. Znanka mi je rekla, da njo pa moram res srečati in v minuti sva došla, midva s sestro številka dve namreč, da že desetletja hodiva eden poleg drugega, ne da bi rekla besedo. Skupaj sva žulila pijačo pred Škucem, bila na istih koncertih in sedela v kinu na istih filmih. Zdaj sem res srečen, da sem jo spoznal, mojo izgubljeno sestro. Ima najlepši imidž v Ljubljani, vsa je v črnem. Bele polti in črnih las prihaja iz teme in prinaša svetlobo. Njene šiviljske stvaritve so umetnine, vedno samo črne, ker oba veva, da druge barve tako ali tako ni. Zdaj celo včasih delava kaj skupaj in z mojo drugo sestro je tako kot da bi prišel domov. Tako lahko in prijetno. Malo me včasih zaskrbi za njo in se počutim zaščitniškega. Na srečo zdaj spi v objemu moškega, ki jo je vreden in jo ljubi. Ni bilo vedno tako in skrbelo me je za sestrico. Zdaj je vse v redu in upam, da se bova starala skupaj, še vedno hodeč po bližnjih poteh,

Ta trenutek sem s celoto svojega duha in telesa spoznal, da imam privilegije. In to velike. Zadnja leta delam in se pogovarjam in se zabavam s čudnim plemenom podobno mislečih sester in bratov, ki jih je zdaj že kar veliko. Ena je prišla na kavo, vsa jezna in razburjena javna uslužbenka, tega so že leta. Bentila je nad našo birokracijo in je danes odlična psihoterapevtka. Druga je bila sodelavka pred leti, odlebdela drugam in se vrnila močnejša in boljša, da je danes zame najboljša psihoterapevtka v deželi. Še ena sestra je sedela na neki kavi, da sva lahko začela čvekati. Pa se je zgodil moment, kot da se poznavata stoletja. Tudi njen um je oster kot britev, srce pa veliko. Z bratom sva stala na barikadah, ko smo se šli vstajati. Pisala sva manifeste in zdaj lahko skupaj snujeva nekaj boljšega za vse nas. Tako vsaj misliva, pa še povsem vseeno nama je, kaj mislijo drugi. Tako veliko družino imam in še se širi.

Želim spregovoriti samo še o dveh, o mlajšem bratu in mlajši sestri. Tale moj bratec je iz Ptuja, nosi lepo brado in poslušá dobro muziko. Ne, še več, celo dela dobro muziko in to je seveda metal. Dve leti je, kar sva se našla in rad ga imam, mulca frdamanega, ker postaja tak fajn dec in tudi dober strokovnjak za delo z mladimi. Vem, da je bister, to ima po starejšem bratu seveda, je pa tudi poštenjak in srčne kulture ima za izvoz. Srečen sem, ker bova z bratcem v prihodnje še več skupaj, naj se pazijo vsi! In na koncu mala sestra. Pred leti smo skupaj mahali pri karateju, zdaj gremo skupaj pod morsko gladino in delamo skupne projekte. Prav do današnjega dne nisem vedel, da je to še ena moja izgubljena sorojenka, ki včasih potrebuje kako besedo zdaj že malo bolj modrega starejšega brata. Ne vem, če potrebuje zaščito, ima veliko višji karatejski pas in zna dobro poskrbeti za sebe. Ali moram ponavljati, da je odločna, iskrena in seveda poštena? No, takšna je. In bo ostala. Drugače pride brat izza vogala in bo bruhal ogenj.

Včasih pri žrebu družinskih kart potegnemo slab talon. Včasih je vse prazno ali ničvredno. Tako pač je, nimamo sreče. Imamo pa možnost, da šop kart ponovno premešamo in sami izberemo tiste, ki nam v listu manjkajo. Tako sem se odločil, da bom svoje sestre in brate iskal med ljudmi tukaj, s katerimi si baje ne delim preveč genskega zapisa. Ali pa tudi. Mogoče bi morali vsi poslati svojo slino na analizo, da bi res spoznali, kako smo si v resnici blizu.

Danes sem čutil, da moram vse to zapisati in ne zadržati zase. Upam, da se nagovorjeni prepoznate. To bi mi nekaj pomenilo. Mogoče pa se prepoznate tudi čisto neki drugi ljudje, ki niste iz moje nove družine. Pa jo boste začeli iskati. Svojo. Drugačno. Naj vam uspe. Ni prijetno biti osamljen in se celo življenje zgolj igrati z lego kockami, tudi tistimi za odrasle.